

TÜRK-İŞ'İ ANCAK TABANINI HAREKETLENDİRMESİ KURTARABİLİR

"Sorun geleneksel olarak pasif (resmi sendikalar tarafından gemlenmiş) olan bir işçi sınıfının, içte yaşam düzeyini düşürerek, Türkiye'nin dışta itibarını artıran bir ekonomi politikanın yükünü daha ne kadar kaldıracabileceğine bağlıdır." Özal hükümetinin, gerçekte rejimin geleceği üzerine söylenen bu sözler Amerikan Internatio-

nal Herald Tribune gazetesinin 8-9 Haziran 1985 günlü "Türkiye: Özel rapor" başlıklı ekinde yer alıyor.

Gerçekten de, diktatörlük rejimine son verilmesi, dolayısıyla ülkenin geleceği, büyük ölçüde işçi ve sendika hareketinin önündeki engelleri aşarak, emekçiler için yaşamı her geçen gün daha dayanılmaz kılan bu gidişe karşı harekete geçmeyi başarıp başaramayacağına bağlıdır.

İşte geçtiğimiz günlerde, emperyalist merkezlerin yukarıda sözünü ettiğimiz uyarısını da dikkate alan Özal hükümeti sıkıyönetimi, yeni polis yasasını, gerici iş yasalarını bile yeterli görmeyerek, işçi ve sendika hareketine karşı yeni bir saldırı başlattı.

Önce, kendisi boğazına kadar yol-suzluğa batmış olan hükümet, Türk-İş'i ve ardından kimi üye sendikaları mali hesaplarında "usulsüzlük" yapmakla suçladı. Böylece sendika yönetimlerini şaibeli duruma sokup, üyelerinden ve kamuoyundanyalıtlamak, sendikaların üzerindeki denetimi ve baskısını artırmak için gerekli ortamı yaratmaya çalıştı. Ardından Türk-İş'in

katılmayı reddettiği bir toplantıda, hükümet patron temsilcileriyle baş başa vererek, 2821 ve 2822 sayılı yasaları daha da gerileştirecek bir dizi değişikliğe gitme kararı aldı. Öngörülen değişikliklerle, Türk-İş'in yaptığı açıklamada belirtildiği gibi sendika kurma, sendikaya üye olma, sendika üyelerinin yöneticilerini serbestçe seçmeleri neredeyse olanaksızlaştırılarak, sendikalar tümenden hükümetin keyfi uygulamalarına bağlı kılınıyor.

Ote yandan, daha da önemlisi, hükümet, 17 Temmuz günlü Çalışma Bakanlığı istatistiklerinden görüldüğü gibi, durduk yerde MİSK'e bağlı sendikalara yedi işkolunda yetki tanıyarak, Türk-İş'i bölme planlarını yürürlüğe sokuyor. Hükümet açıktan Türk-İş'in bölünmesinden, dağıtılmasından söz ediyor.

Bugün Türk-İş ve onun şahsında tüm sendikal hareket, rejimin ağır saldırısı ile karşı karşıyadır. Görüldüğü gibi, IMF'nin, OECD'nin tüm raporlarında şaşmazlıkla yer verdikleri "işçi

Arkası 7. sayfada

Biraz cesaret!

20 Temmuz günlü Milliyet gazetesinin iç sayfalarında F-16 savaş uçakları işinde çıkar sağlanan şirketlerle ilgili bir haberde, bu şirketlerden İşkur'un sahiplerinin adları da yeralıyordu. Bu listede Sema Şahinkaya diye bir bayanın adı da var. Turgut Özal'ın, ne oldum delisi kızının hafifliklerine pek büyük bir ilgi gösteren gazetelerimiz, köşeyazarlarımız ve politikacılarımız bu habere nedense hiç ilgi göstermediler. Oysa Sema Şahinkaya 12 Eylül devirmesini yapan generallerden biri olan eski Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya'nın karısıdır.

Başbakan Özal'ın kızının boyalı basında halkı oyalamak için şişirilip duran serüvenlerine bakıp, "aman devletin itibarı beş paralık oldu" diye yazı döşenenler, demeçler verenler bir başka "devlet büyüğü'nün karısıyla ilgili bu ciddi haberin üzerinde durmaya, örneğin şu soruları sormaya gerek bile görmediler:

-Dün Hava Kuvvetleri Komutanı ve MGK üyesi, bugün Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi olan birisinin karısı hangi gelirle ve niçin milyarlarla oynayan özel bir şirkete ortak olmuştur?

-İşkur şirketi son yıllarda niçin devlet tarafından sürekli kayırılmıştır?

-Sema Şahinkaya'nın F-16 savaş uçakları rüşvetine karışan öteki şirketlerle, Bağfaş, Gama ve Kalebodur'la da bağı var mıdır? Bunların da ortağı olduğu doğru mudur?

-Eski Hava Kuvvetleri Komutanı'nın karısı nasıl oluyor da, tam da Hava Kuvvetleri'ne uçak alma işinde rüşvet alan şirketlere ortak bulunuyor?

Bu soruların hiçbirisi gündeme ge-

Arkası 7. sayfada

Sol Birlik'in Açıklaması

KÜRT HALKINA SALDIRI KARŞISINDA SESSİZ KALINMAMALIDIR!

Faşist diktatörlüğün Kürt halkına karşı giriştiği ilan edilmemiş savaşın boyutları son derece tehlikeli bir biçimde genişletiliyor. "Huzur operasyonu" adı altında Türkiye Kürdistanı'nda başlatılan terör dalgası içinde yüzlerce köy basıldı, çocuk, genç, yaşlı demeden meydan dayığından geçirildi, binlerce yurtsever gözaltına alındı ve ağır işkencelere uğradı. Bugüne kadar sadece gazetelere yansıdığı kadarıyla yüze yakın kişi "operasyonlarda" katledildi. "Devleti ve huzuru" korumak amacıyla silahlı çeteler oluşturuldu, sınırı mayınlamak gereksizle köylerin ve kasabaların boşaltılmasına başlandı. Sınırın boydan boya ışıktandırılması, seri operasyonlar için özel "huzur yollarının" yapımı sürdürülüyor. Nihayet Cunta'nın işleri bakanı "Güneydoğu'da gerilla savaşı veriyoruz" diyerek Kürt halkına karşı sürdürülen bu ilan edilmemiş savaş açıkça tasdik etti.

Diktatörlüğün bu insanlık dışı saldırıları yalnızca Türkiye Kürdistanı ile

sınırlı değildir. Irak'taki gerici Saddam yönetimi ile askeri operasyonlar için bu ülkenin topraklarına girilmesine olanak veren saldırgan bir anlaşmanın yapıldığı biliniyor. Nitekim diktatörlük bugüne kadar defalarca Irak sınırını geçerek buradaki Kürt yurtsever güçlerine karşı açık saldırılarda bulundu. Benzeri bir anlaşma son dönemde İran'la da yapıldı ve buna dayanarak Mayıs ayı içinde İran Kürdistanı'nda ortaklaşa operasyonlar yürütüldü. Son günlerde boyalı basında İran ve Irak'taki "ayrılıkçı güçlerin birleştikleri ve bunun sınırlarımız için büyük bir tehlike oluşturduğu" yolunda haberlerin yer almasına paralel olarak diktatörlüğün çok daha tehlikeli yeni saldırılar için kapsamlı hazırlıklar içinde olduğu görülüyor. Türkiye ve Batı basınında diktatörlüğün yoğun bir biçimde askeri birlikleri "Doğu"ya kaydardığı, Irak sınırında binlerce kişilik ağır silahlı birliklerden, jandarma ve komando ekiplerinden oluşan yığınak

Arkası 4. sayfada

Öğrenci gençlik içinde DAHA YETKİN BİR YİĞİN ÇALIŞMASI İÇİN

● N.Günişli/İstanbul

Üniversite gençliği deneyimlerle dolu bir yılı geride bıraktı. Geniş öğrenci yığınları bu savaşın boyuncu, son dört yıldır önlerine biriken sorunların kaynağını ve sorumlularını daha yakından tanıdılar. Şimdi yeni bir ders yılı yaklaşırken, bu sorunların kaynağını ve sorumlularını daha yakından tanıdılar. Şimdi yeni bir ders yılı yaklaşırken, bu sorunlar, azalmak yer yana, harçlara yapılan zamların gösterdiği gibi daha artacaktır. Bu nedenle önümüzdeki dönemde, gençliğin daha yığınsal, daha kararlı, daha örgütlü savaşımını örnek için, geçtiğimiz yılın deneyimlerinden gereken dersleri çıkararak şimdiden hazırlanmalıyız.

Gerçi 1 Haziran 1985 günlü **Atılım**'ın Parti Yaşamı sayfasında yer alan "Gençlik içinde nasıl bir örgütçülük?" başlıklı yazıda, konu değişik yönleriyle ele alınıyor ama, biz de kendi deneyimimizin gösterdiklerini aktarmayı yararlı bulduk.

Biz kendi payımıza bir genel değerlendirme yaparsak, önümüzdeki hedeflere yakınlaşmak için, bu amaçla güçlü, sağlam yığın bağları kurup geliştirmek için daha çok şey yapmamız gerektiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu en önemli sorunumuzdur. Konuyu irdelediğimizde, bir dizi öteki etmenin yanı sıra, yığınlar içinde çalışan kadrolarımızdaki kimi yanlış yaklaşımların, çalışma biçimindeki kimi eksikliklerin yığın bağlarını daha da güçlendirmeyi engellediğini söyleyebiliriz. Biz burada bunlar üzerinde duracağız.

Yaratıcı çalışma

Deneyimimiz gösterdi ki, yukardan gelen perspektifler, eğer yığınlar içinde çalışan kadrolar tarafından bir şablon olarak algılanır ve uygulanırsa, hiçbir zaman sonuç alıcı bir çalışma yürütülemez. Çoğu zaman istenmeyen sonuçlara da yol açıyor. Yukardan gelen perspektif ne kadar ayrıntılı iletilirse iletilsin, eğer arkadaşımız çalışmanın özünü, amacını yeterince yakalayamamışsa fazla bir başarı sağlayamıyor. Örneğin bir ajitasyon çalışmasında, merkezi olarak gelen perspektif hangi ajitasyon konusunun, nasıl, hangi noktaların öne çıkarılarak yürütüleceğine açıklık getirebilir, ancak, konunun kiminle, ne zaman, nasıl konuşulacağına belirleyemez. Diyelim, Bulgaristan'a sosyalist ülkelere yöneltilen antikomünist, şoven propagandanın içyüzünü sergilemek için yaptığımız bir çalışmada, vizelerden bunalmış, kötü geçen bir sınavdan çıkmış bir arkadaş da dandan düşer mi gibi "Bulgaristan konusunda ne düşünüyorsun?" diye sorarsak, elbette olumlu bir sonuç alamayız. Böyle yapan kimi arkadaşlar ise buradan "Kimse Bulgaristan konusunu konuşmak istemiyor" gibi yanlış bir genel sonuç çıkarıyor. Bu arkadaşlar daha çok, gelen perspektif kendilerine iletilirken yalnızca dinlemekle yetinen, anlamaktan çok ezberlemeyi seçen arkadaşlardır. Bu arkadaşlarımız önceden düşünülmüş bir engelle karşılaştıklarında -ki bu her zaman çıkıyor- çalışmayı bir daha ki görüşmeye

kadar erteliyorlar.

Bu konuda sorumluluk, perspektifler ileten arkadaşlarda olduğu kadar, yığınlar içindeki arkadaşlara da düşüyor. Çalışmanın başarıya ulaşmasında belirleyici olanlar bu arkadaşlardır. Bu nedenle daha perspektif alırken, anlaşılmayan konular üzerinde sorularını sormalı, yaratıcılıkla yaşama geçirmek için konuyu iyi kavramaya çalışmalıdırlar. Bu sağlanmadığında ezbere yürütülen bir çalışma yalnızca verimsiz olmakla kalmıyor, kimi önemli güvenlik sorunlarına da yol açabiliyor. Bu arkadaşlar isteseler de istemeseler de öne çıkıyor, göze batıyorlar.

Yaratıcı, girişken bir çalışma yürütmekte zorlukların olduğu yerlerde, dikkati çeken bir başka yanlışta, arkadaşların hata yapma kaygısıyla pasif bir çalışma yürütmeleridir. Yanlış yapmamak için özen göstermek doğrudur, ancak bunun yolu hareketsiz kalmak değildir. Yanlış yapma olasılığını en aza indirmenin tek yolu, yapılacak çalışma üzerinde ayrıntılı düşünüp, çıkabilecek sorunları önceden öngörüp ona göre hazırlıklı olmaktır. Bunu beceremeyen kimi arkadaşlarımızın, yanlış yaptıklarında karamsarlığa, umutsuzluğa kapıldıkları oluyor. Oysa bizler yanlışlardan da yararlanmasını bilmeli, gereken dersleri çıkarmalı ve aynı yanlışları yinelememek için gereken önlemleri almalıyız.

Nitelikli bir yığın çalışması yürütebilmemiz için, içinde çalıştığımız yığınları, önce söylesek bir parçası olduğumuz çevreyi iyi tanımalı, ruh hallerini, özelemlerini, istemlerini iyi gözlemeliyiz. Pratik gösterdi ki, yeterince gözlem yapılmadan, değerlendirmede iyi sağlam ölçütler geliştirilmez, yalnızca okuduğu gazeteye ya da bir iki belirgin özelliğine bakarak kurulan ilişkiler çoğu kez önemli sorunlara neden oldu. Çalışmalar güçleneceği yerde, zayıfladı.

Çevremizi iyi tanımalıyız

Güvenliğin bu denli önem kazandığı günümüzde, kişilere "bakalım ne tepki gösterecek?" diye yaklaşamayız. Kaldı ki, eğer beraber çalışma yürütmeyi düşündüğümüz kişiyi biz, o da bizi yeterince tanımyorsa, bu arkadaşımız üniversite gençliğinin istemleri için çalışma yürütmeyi düşünüyor olsa bile, yanlış yaklaşımımız nedeniyle bizden uzak durmayı seçebilir. Bu nedenle kimlerle, nasıl bir ilişki yürütebiliriz, kimler neyi nereye kadar omuzlamaya hazır, gelişmeye açık mı, en önemlisi güvenilir mi; tüm bunları bilerek hareket etmeliyiz. Elbette bu, aradığımız özelliklerin tümü yok diye, ilişki kurmamak anlamına gelmiyor. Burada yapılması gereken, ilişkide olduğumuz kişilerin düzeylerini, özelliklerini eksikliklerini iyi bilerek tutum almak ve olumlu yanlarını geliştirip, eksikliklerini gidermeye çalışmaktır.

Bu konuda ki bir başka yanlış da, ters bir tepki alırız korkusuyla, hiçbir örgütlen-

me çalışmasına gitmemektir. Diktatörlüğün örgütlenmeden duyulan korkuyu canlı tutmak için baskı ve terörünü sürdürdüğü koşullarda, bize düşen görev, insanların bu korkuyu aşmaları, bunun savaşım kararlılığına dönüşmesi için çaba göstermektir. İyi niyetli dürüst her insana demokrasi savaşımında yerine getirebileceği somut bir görev vermeyi başarabilmeliyiz. Eğer çevremizdekileri iyi tanır, ruh durumlarını, duyguları ve düşüncelerini anlayarak yaklaşır ve kendimizi de tanıtabilmeyi başarırırsak, bunu başarabiliriz.

Kimi arkadaşlarımız var ki, tek tek kişilerle uğraşmaktan, geniş yığın çalışmasına zaman ayıramadıklarından yakınıyorlar. Kimi arkadaşlarımız ise, tam tersine, tüm enerjilerini ve zamanlarını tek başlarına bütün kitleyi kucaklamaya yönelik bir çalışmaya verip, örgütlenmenin güçlendirilmesi görevini arka plana atıyorlar. Burada şu unutulmamalıdır, tek tek yürüttüğümüz çalışma, daha geniş yığınları kucaklamaya yöneliktir, geniş yığınlar içinde yürüttüğümüz çalışmada örgütlü insanların sayısını artırmazsak kalıcı kazanımlara dönüşemez. Kimlerle, hangi ölçütlere dayanarak ilişki geliştireceğimizin yanıtı da burada yatıyor. Birlikte çalışacağımız kişileri seçerken, bu arkadaşların kolektif bir çalışmaya omuz verip vermeyeceğini ve çevresiyle ilişki kurup geliştirmeye açık olup olmadığı ana ölçütümüz olmalıdır.

Verimli bir çalışma için

Biz çalışmalarımızı gerekli olduğu kadar illegal, olanaklı olduğu kadar legal yürütülmesi gerektiğini söylüyoruz. Oysa kimi arkadaşlarımız yapılan her işe illegal bir çalışma olarak yanaşıyorlar. Diktatörlük koşullarında, her işin belirli risk taşıdığı doğrudur. Ama bir spor karşılaşması, ya da gezi düzenlemek, yasal klüp ve derneklerin çalışmalarına katılmak, illegal çalışmanın çeldisi değildir. Ama bunlara illegal bir çalışma olarak baktığımızda önümüze kendi ellerimizle engeller dikmiş oluyoruz. Örneğin kimi arkadaşların çevrelerinde yasal bir mitinge katılma konusunu konuşurken, sanki illegal bir eylem önerisinde bulunuyorlarmış gibi bir tutum içine girdikleri oldu. Böylesi bir tutum, konuşulan kişileri de etkiliyor, onlarda gereksiz kaygılar yaratıyor. Legal çalışmalara illegalmiş gibi yaklaşmak, sanıldığının aksine güvenliğe önem vermek değil, vermektir. Legal olanakların yeterince kavranmaması, tepki uyandırır, engellerin gerekçesiyle son derece haklı istemlerin açıkça savunulmasından geri durulmasına da yol açabiliyor. Engellerin gerekçesiyle baştan vazgeçeceksek, ne varlığımızın, ne de çalışmalarımızın bir anlamı kalır. İstemlerimizin karşısına elbette engeller çıkacaktır. Bu engelleri aşmanın tek yolunun savaşımından geçtiğini önce bizler iyi kavramalıyız ki, bunu geniş yığınlar da benimsetebilelim.

Bir başka eksiğimiz de, ajitasyon propa-

Arkası 6. sayfa

HELSINKİ SONUÇ BELGESİ VE TÜRKİYE

● Ahmet ALAN

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın (AGİK) üzerinden 10 yıl geçti. 30 Temmuz - 1 Ağustos 1975'de Helsinki'de bir araya gelen 33 Avrupa ülkesi, ABD ve Kanada'nın devlet ve hükümet başkanları, Helsinki Sonuç Belgesi'ni (HSB) imzaladılar. Türkiye adına dönemin başbakanı Demirel tarafından imzalanan bu belge, insanlık tarihinde yepyeni bir sayfa açmıştır. Çürkü tarihinde ilk kez farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerin en üst düzey yöneticileri halklarının ortak çıkarları temelinde her türlü sorunun çözümü için görüşmeler yaparak ortak bir dil bulunmasının olanaklı olduğunu somutlamış, devletlerarası ilişkiler açısından gerçekçi ve zorunlu normların uygulanmasını yükümlülük olarak kabul etmişlerdi.

AGİK'nin etkileri yalnızca Avrupa'da görülmedi. HSB, bütün ülkeler arasındaki ilişkiler için bir normlar paketi oldu. Yumuşama sözcüğü, dünyanın bütün dillerine girdi. Nükleer silahların gölgesinde yaşayan insanlık için geleceğin ve uygarlığın bir güvencesi oldu.

HSB'de öngörüldüğü gibi, bu tarihsel sürecin gelişme seyri, imzacı devletlerin daha sonra yaptıkları toplantılarda da ele alındı. 4 Ekim 1977 - 9 Mart 1978 arasında Belgrad'ta diplomatlar düzeyinde, 10 Kasım 1980 - 9 Eylül 1983'de Madrid'de dışişleri bakanları düzeyinde yapılan toplantılar, bu bağlamdadır. Yine böyle bir toplantı, Kasım 1986'da Viyana'da yapılacaktır. Bu genel değerlendirme toplantıları dışında, çevre korunması, bilim, teknik, sağlık vb. alanlarda sayısız toplantı yapılmıştır. 19 Ocak 1984'de Stockholm'de başlayan Avrupa'da güvenlik ve güven getirici önlemler üzerine konferans, HSB imzacısı devletlerin Madrid'de kararlaştırdıkları bir çalışmadır.

HSB'nin imzalanmasından sonra, sosyalist ülkeler ile kapitalist ülkeler arasında çok değişik alanlarda gelişen ekonomik, ticari ve kültürel işbirliği, bütün halkların ortak çıkarlarına hizmet etmiş, bu işbirliğinin özellikle insanlığın karşı karşıya bulunduğu ortak ve büyük sorunların çözümü için dev bir olanak olduğu görülmüştür.

Bu süreç, ülkemiz ile sosyalist ülkeler arasında da çok yanlı işbirliği ilişkilerinin gelişmesine yardımcı oldu. Sovyetler Birliği başta olmak üzere, sosyalist ülkelerle imzalanan karşılıklı yarar, eşitlik ve egemenlik haklarına saygı temelindeki birçok anlaşma, ülkemizin ekonomik potansiyellerinin geliştirilmesi bakımından yepyeni olanaklar sağladı. 1978'de Bülent Ecevit'in başbakanlığı döneminde, SSCB ile iyi komşuluk ve dostça işbirliği üzerine siyasal belge imzalandı.

Değişenler değişmeyenler

AGİK'ndan sonra yumuşama sürecinin yaralar aldığı, gerginliğin tırmandığı,

silahlanmanın yeni boyutlara vardığı da bir gerçektir. 1975 Ağustosundan bu yana bu noktaya gelmesinin nedeni nedir? Ne değişmiştir?

Değişen, emperyalizmin, en başta ABD emperyalizminin politikasıdır. Yumuşamayı sosyalizme karşı kullanılabilecek bir olanak, sosyalist ülkeleri içten çökertmek için bir fırsat, halkların kendi yazgılarını belirleme savaşının önüne bir set olarak yorumlamaya kalkışan emperyalizm, kendi yumuşama anlayışının gerçeklere uymadığını gördü. HSB'nin imzacısı kapitalist ülkelerin büyük çoğunluğu, belgede yazılı normları halklarından gizlediler. Kapitalizmin derinleşen bunalımı, ABD emperyalizminin dünya egemenliği tutkusu, Batı Avrupa'ya yeni Amerikan roketlerinin yerleştirilmesine, silahlanmanın her alanda tırmandırılmasına, ABD'nin uzayın militarizasyonunu gündeme getirmesine, sosyalist ülkelerle ekonomik ilişkileri baltalamaya kalkışmasına götürdü. Bu, yumuşama sürecine büyük darbeler vurdu. NATO'da sosyalist ülkelerin içlerine vurmayı öngören "Rogers Planı" kabul edildi. ABD, Grenada'yı işgal etti. NATO ülkeleri, Lübnan'a askersel müdahalede bulunmaya kalkıştılar. Şu anda ABD, Nikaragua'yı tehdit ediyor. Bütün bunlar, insanlığı nükleer savaş tehlikesi ile, yokolma tehlikesi ile karşı karşıya getiriyor. Eğer emperyalizm, HSB'de yazılı olan normlara uysaydı, insanlık bugün bu denli korkunç bir savaş tehlikesi ile karşı karşıya olmayacaktı.

Gerek ABD'nin, gerekse NATO başlarının bütün bu girişimlerini savunmada öne sürdükleri gerekçe, "Sovyet askersel tehditi", "Sovyet yayılcılığı"dır. Oysa SSCB, HSB'de yazılı normları anayasasına koyan tek ülkedir. Bu, Madrid toplantısında sayısız ülkenin temsilcisi tarafından takdirle dile getirildi. Oysa SSCB, o günden bu yana NATO ülkelerine yaklaşık 100 barış önerisi getirmiştir. Bunların tümü ABD ve öteki NATO ülkeleri tarafından reddedildi. Şu sıralarda yine uzayın militarizasyonunun önlenmesi, Avrupa'ya nükleer silah yerleştirilmesinin durdurulması gibi önemli öneriler yarıtsız bırakılıyor. Eğer NATO bu önerilere karşı olumlu tutum alsaydı, Varşova Antlaşması Örgütü'nün karşılıklı kuvvet kullanmama ve barışçı ilişkiler sürdürme önerisini yanıtlasaydı, bugün bütün ülkelerin ve halkların kolektif güvenliği sağlanmış olacaktı.

SBKP MK Genel Sekreteri M. Gorbaçov 21 Mayıs'ta şunları söyledi: "Yumuşama konsepti Avrupa'da doğmuştur... Bu temelde kurulanların bir çoğu, okyanus ötesinden esen buz gibi rüzgarlarla yokedilmiştir. Ama birço-

ğu da dayandı, kök saldı ve halklara büyük yararlar getiriyor." Gerçekten de, ekonomik, kültürel, bilim, sanat, teknik, çevre korunması, vb., alanlarda uluslararası gerginliğin tırmandığı ortamda da süregiden birçok ilişki ve norm, bunu kanıtlıyor.

Bütün bunlar HSB'nin, genel olarak da yumuşamanın yorumlanmasında HSB'de de yazılı olan iki yaklaşımın korunması zorunluluğunu dayatıyor: *Birincisi*: Her iki sistemin elinde dünyayı toptan imha edecek düzeyde nükleer ve her türlü silahın birikmiş olduğu günümüz koşullarında, iki sistem arasındaki yarışmanın, mutlaka barışçı koşullarda olması zorunluluğudur. Sosyalizm ile kapitalizm arasındaki çelişkinin silah zoruyla çözümlenmesi olanaksızdır. *İkincisi*: Halkların ülkeleri için seçtikleri gelişme yoluna saygı gösterilmesidir. Bir ülkede yaşayan insanların ezici çoğunluğunun seçtikleri gelişme yolunun silah, terör, vb. yollarla değiştirilmesine çalışılması, üstelik de bu faaliyetleri dünya çapındaki savaş planlarıyla bağlama girişimleri yalnızca Helsinki ruhuna aykırı olmakla kalmıyor. Aynı zamanda insanlığı her an dünya çapındaki bir çatışmaya sürükleyecek bölgesel gerginliklere neden oluyor.

Sağlam bir platform

1 Ağustosta Helsinki'de AGİK'na katılan ülkelerin dışişleri bakanları 10. yıl törenlerinde bir araya geldiklerinde, toplantıya Türkiye adına rejimin dışişleri bakanı Halefoğlu katılacak. Halefoğlu, bu toplantıda, 1975'den bu yana değişenler hanesinde yer alan ülkemizi hangi yüzle temsil edecek? O bu toplantıya, Pentagon'un savaş planlarını NATO içinde en ateşli biçimde destekleyen bir rejimin temsilcisi olarak gidiyor. Bu rejim, HSB'de yazılı olan egemenlik haklarına saygı ilkesini bizzat kendi ülkesi açısından çiğneyerek ABD'ye bir dizi askersel üs ve olanak, ekonomik ayrıcalık, içişlere karışma yetkisi vermiştir. Kürt halkı üzerindeki baskıları sistemleştirmiş, insan haklarını, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü yoketmiş, işkenceyi günlük uygulama haline sokmuş, ülkeyi polis devletine dönüştürmüştür. Bu rejim, "Helsinki Nihai Senedi ve Türkiye" konulu bir ulusal konferans toplayan, genel kurullarında HSB'ni yaygınlaştırmaya, içeriğini yaşama geçirme, Avrupa'da yumuşama ve güvenlik konferansı için uğraş verme kararlarını alan Barış Derneği'nin üyelerine 8'er yıl ağır hapis cezası vermiştir. Bu rejimin askersel mahkemesi, Barış Derneği'nin hazırlanmasına Türk diplomatlarının da katıldıkları HSB'ni yaygınlaştırmaya çabalarını "Sovyetlere yarayan faaliyet" olarak nitelendirmiştir. Bu durum, ülkemiz için utanç vericidir.

Arkası 6. sayfada

KIBRIS ABD'NİN ELİNDE DAYATMA KOZU OLMAKTAN ÇIKARILMALIDIR

● B.GÜNER

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin girişimini destekler görünüm altında Reagan'ın temsilcisi Haas Türkiye-Yunanistan ve Kıbrıs'ı turladı. Gerek gazetelerde çıkan haberler, gerekse çeşitli kaynaklardan gelen bilgiler, Haas'ın Kıbrıs'daki durumu ABD dayatmaları için koz olarak kullandığını gösteriyor.

Kıbrıs sorunu, ABD'nin elinde Pentagon'un savaş planlarını gönüllü onaylayan, silahlanmayı en birinci hedef olarak koyan Türkiye'deki rejime isteklerini dayatmada kullandığı bir kozdur. Geçenlerde Hürriyet gazetesinde yer alan Reagan'ın Evren'e yolladığı mektup, bunun somut bir örneğidir. Biz gazetenin mektubun tam içeriğini aktardığını sanmıyoruz. Ama görülüyor ki, dış politikasını Pentagon'un gerginlik ve savaş planları uyarınca düzenleyen bir rejim, ülkemizdeki demokrasi, ekonomi gibi konularda olduğu gibi, Kıbrıs konusunda da Reagan'dan, ABD'den bağımsız davranamaz. ABD ise Kıbrıs sorununun çözümünü değil, Kıbrıs'ın batmayan bir Amerikan uçak gemisine dönüştürülmesini istiyor. 11 yıldan beri süren Türk ordusunun adadaki varlığını bu amaçla kullanıyor. Denktaş yönetiminin kuzeyde inşasını başlattığı hava ve deniz üsleri kimin içindir?

Haas'ın bir durağı da Atina idi. Gazetelerin belirttiğine göre, Yunanistan hükümeti Haas'dan ABD'nin Türkiye'ye çeşitli baskılarda bulunmasını istedi. Türkiye'yi Yunanistan'daki demokratik, antiemperyalist gelişme süreçlerine karşı bir baskı aracı ola-

rak kullanmaya çabalayan ABD'den böyle bir istekte bulunmak gerçekçi midir? Yıllardan beri ABD emperyalizmi Türkiye'yi Yunanistan'a, Yunanistan'ı Türkiye'ye karşı koz olarak kullanmış, her iki tarafa da hem Kıbrıs, hem de Ege konularında baskılar yapmamış mıdır? ABD hangi sorunun çözümüne yardımcı olmuştur? Yunanistan'da Limni'yi ve öteki üsleri, Türkiye'de Marmaris'i, Muş'u, Batman'ı, öteki üsleri Yakındoğu'ya, SSCB'ye karşı saldırı merkezlerine dönüştürmek için çabalayan ABD emperyalizmi devrede kaldıkça, hiçbir sorun çözülemez.

Haas, Kıbrıs'a da gitmiş, parlamentoda azınlığa düşen Kipriyanu ve ona parlamentoda muhalefet etmekte olan DİSİ başkanı Klerides ile de görüşmüş, her ikisine de şantajlarda, baskı ve vaatlerde bulunmuştu. Ocak ayındaki Kıbrıs zirvesi başarısızlığa uğradığı zaman Kıbrıs gazeteleri Kipriyanu'nun Reagan'dan bir takım vaatler aldığını, buna dayanarak pakete "hayır" dediğini yazmışlardı. Şimdi Kıbrıs'tan gelen haberler, Kipriyanu'nun Klerides ile anlaşığı, hatta bakanlıkların bile paylaşıldığı yolunda. Gelen bilgiye göre ABD, "Türk ordusunun adadan çekilmesini sağlayacağım, siz de aranızdaki sorunları çözüp birleşin, ortak hükümet olun, ama mutlaka benim garantörlüğümü kabul edin" diyor. Güneydeki üsleri Yakındoğu'daki serüvenleri için daha fütursuzca kullanma olanakları istiyor.

Bu bize Ocak ayındaki zirve sırasında

yayınlanan bir gazete haberini hatırlattı. 18 Ocak günlü Hürriyet'te M.Ali Kışlalı imzasıyla çıkan bir haberde, Türkiye'nin garantörlükten vazgeçmeyeceği, başka bazı devletlerin de garantörlüğe dahil edilmesine razı olduğu bildiriliyordu. Kıbrıs'ın kuzeyindeki seçimler ve anayasa oylamasının BM Genel Sekreteri'nin çözüm girişimlerini ertelememesi gerektiğini belirten bazı Kuzey Kıbrıs gazeteleri ise, ABD'nin garantörlük statüsü elde etmek için zaman kazanmak gayretinde bulunduğunu, Kıbrıs konusunda inisiyatif ele geçirmeye çabaladığını yazıyorlardı. Görüldüğü gibi, tehlike somuttur. ABD'nin Kıbrıs'ta askersel olarak üslenmesinin yolu açılmaktadır.

TKP'nin, Yunanistan KP'nin ve Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi-AKEL'in tutumu açıktır: ABD, Kıbrıs sorununda ne taraf, ne arabulucu, ne de garantör olamaz. Çünkü Türkiye ve Yunanistan halklarının, Türk-Rum tüm Kıbrıslıların, tüm Ortadoğu halklarının ortak düşmanı ABD emperyalizmidir. Her üç ülkeye de dayatmalarda bulunun, üçünü de savaş tuzaklarına sürüklemek isteyen, şovenizmi körükleyerek bu üç ülke halkını birbirine karşı kışkırtan sonra da bundan kendi çıkarları için yararlanan ABD emperyalizmi değil midir?

Tüm yurtsever, demokratik güçleri, bu tehlikeli gelişmeler karşısında uyarıyoruz. Büyümekte olan ABD tehlikesinin önüne geçilmeden, Kıbrıs sorunun çözümü yolunda hiçbir adım atılamaz.

KÜRT HALKINA SALDIRI KARŞISINDA SESSİZ

Baş sayfa 1'de

yapıldığı, Irak'la ortaklaşa bir hareket planlandığı ve bu amaçla Irak'ın da İran'a karşı savaşa sürdüğü bir tuğyanı Irak Kürdistanı'na geri çektiği yazıldı. Cunta'nın savunma bakanı bu hazırlıkları "sınır bölgesinde planlanan askeri manevralar" için olduğunu söyleyerek doğruladı.

Bütün bu girişimler Türkiye'nin bölgede ulusal kurtuluş savaşı veren halklara karşı ABD emperyalizminin ve NATO'nun jandarması olarak kullanılması planıyla bağlıdır. Türk askeri birliklerinin yığıldığı bölgenin Sovyetler Birliği sınırlarına, İran-Irak birliklerinin çarpıştığı cepheye ve bölgede ABD çevik güçleri için hazırlanan askeri üslere çok yakın olması Türkiye'nin Ortadoğu'da yeni bir gerginlik ocağı yaratmayı amaçlayan son derece tehlikeli serüvenlere sürüklenmesi, emperyalizmin bu planında diktatörlüğün doğrudan bir rol üstlenmesi yolunda atılan bir adımdır. Bir yandan Türkiye'nin körfez savaşına "barış gücü" paravanası altında doğrudan bulaştırılması ve bu yolla bölgede ABD askeri varlığının güçlendirilmesi için el altından belli hazırlıklar yapılırken, öte yandan diktatörlük eliyle bölgede Kürt halkının meşru hakları ve ulusal çıkarları için savaşan yurtsever güçlerin, Kürt ulusal hareketinin ezilmesi amaçlanıyor.

Diktatörlük Kürt halkına yönelik bu soy-

kırım planını ve bölgeye ilişkin saldırgan amaçlarını "ulusal çıkarlar" gerekçesinin arkasına gizlemek istiyor. Ülkemizin "Sovyetler Birliği'ne karşı kalkan ve Ortadoğu halklarına karşı kılıç" olarak kullanılmasının ulusal çıkarlarla hiç bir ilişkisi yoktur. Tersine patlamaya hazır bir barut fıçısını andıran bu bölgede, Türkiye'nin barışı tehdit eden bir gerginlik unsuru olarak kullanılması, emperyalizmin çıkarları uğruna yeni saldırılara alet edilmesi, ülkemizin büyük felaketlerle sonuçlanabilecek maceralara sürüklenmesinden başka bir "kazanım" getirmeyecektir. Irak ve İran'da sınırlara yakın bölgede, gerici rejimlere karşı özgürlük ve ulusal kurtuluş için Kürt halkının yıllardır süren direnişi ise ne Türkiye'nin güvenliğini, ne de sınırlarını tehdit ediyor. Çünkü onların Türkiye halkları ile bir "hesabı" yoktur. Onların mücadelesi ABD emperyalizmini ve ülkelerindeki gerici rejimleri hedef alıyor. Bu nedenle onlar sadece emperyalizmin ve yerli uşaklarının çıkarlarını tehdit ediyor.

Diktatörlük Türkiye Kürdistanı'nda aylardır Kürt halkına karşı sürdürdüğü baskı ve zorbalığı "ayrılıkçı, bölücü çetelere" karşı yürütülen bir savaş gibi göstermek istiyor. Kürt halkı egemen Türkiye burjuvazisinin onun varlığını inkar eden, yıllardır en zorba yöntemlerle sürdürülen zorla asimilasyoncu politikaya, soykırıma ve ulusal baskıya karşı mücadele ediyor. Kürt halkı onu yıllardır sömüren ve çağ dışı

bir yoksulluğa mahkum eden Türkiye burjuvazisine ve onunla işbirliği içindeki Kürt egemen sınıflarına karşı savaşıyor. Kürt halkı ülkemizin diktatörlüğün pençesinden kurtarılması, ABD emperyalizminin saldırgan amaçları için kullanılmasına son verilmesi için, barış ve demokrasi için mücadele ediyor. Türk ve Kürt halklarının çıkarları bir ve mücadelesi ortaktır. Bunun "Türk halkıyla bir toprak kavgası" gibi gösterilmesine izin verilmemelidir. Kürt halkına yönelik insanlık dışı saldırılar karşısında sessiz kalmamalıdır. Diktatörlüğün bunu, polis yasasında olduğu gibi, demokrasi güçlerine yönelik yeni saldırılar için gerekçe olarak kullanması engellenmelidir.

Sol Birlik tüm ilerici, demokratik ve yurtsever güçleri diktatörlüğün bu tehlikeli girişimini önlemek üzere seslerini yükseltmeye çağırıyor. Kürt halkı üzerindeki barbarca saldırılara son verilmelidir. Tutuklamalar, işkenceler, katliamlar ve idamlar durdurulmalıdır. Kürt köylerinin boşaltılmasına, sürgünlere son verilmelidir. Irak ve İran'la yapılan türden, gerici rejimlerle Türkiye arasında varolan gizli saldırgan anlaşmalar iptal edilmeli, Türk askeri birliklerinin komşu ülke topraklarına yönelik saldırıları, sınır ihlalleri durdurulmalıdır. Ülkemizin ABD emperyalizminin saldırgan amaçları uğruna Ortadoğu halklarına karşı bir jandarma olarak kullanılmasına izin verilmemelidir.

SOL BİRLİK

PPKK, TIP, TKEP, TKP, TKSP, TSIP

SAVAŞ DURUMU SÜRÜYOR

Roja Sor/Diyarbakır

Askeri birliklerin Kürt halkına karşı giriştiği kırım olanca hızıyla sürüyor. İşkencelerin yanı sıra, sorgusuz sualsiz yapılan katliamlar da arttı.

Bu kanlı kırmada görev alan subay ve assubaylara, aynı Kuzey Kıbrıs'da görev yapanlara uygulanan ayrıcalıklar uygulanıyor. Türkiye Kürdistanı'nda operasyonlara katılan subay ve assubaylara, normal maaşlarının iki katı maaş veriliyor. Normal olarak 70 bin lira civarında maaş alan bir assubay, Türkiye Kürdistanı'nda görevliyse 170 bin liraya kadar varan bir maaş alıyor.

Benim köyüm

Barış Bir/İstanbul

Köyüm Çanakkale'ye bağlı Çan ilçesinin köylerinden biri. Siyasal yaşamın hep gerisinden gelmiştir. Kendi halinde, öyle pek geçim sıkıntısının çekilmediği bir köydür. 6 Kasım seçimlerinde köylüler kahvede Özal'ın çok büyük adam olduğunu, iyi hesap bildiğini konuşurlardı. Özal'ın hükümete gelmesinden sonra 5-6 ay geçmeden köylüler yakınmaya başladılar. Fakat daha taşmamışlardı. Geçen ay köyüme gittiğimde, yine aynı kahvede Özal'a ve Evren'e yağdırılan lanetlerden küfürlerden geçilmediğini gördüm. Benim köyüme namazında niyazında olanlar kolay kolay küfür kullanmazlar. Şimdi onların ağzından bile eksik olmuyor böyle sözler. Herkes 1988'e kadar Özal'a tahammül edilemez, bir an önce başımızdan gitmeli diye konuşuyor.

Emekçi düşmanı

G.M/Niğde

Niğde belediyesinden atılan işçilerin sayısı 75'e vardı. MDP'den seçilip ANAP'a kapılan Feridun Zeren kendilerinden olmayanları ya işten atıyor, ya da olmayacak işlere sürerek istifaya zorluyor. ANAP'lı belediye başkanı ayrıca, Yeşilburç gecekodu mahallesini boş arsa göstererek müteahhitlere parsel parsel sattı. Konut yapacağız diyerek halkın oyunu çalanlar, şimdi koskoca mahalleyle burayı boşaltın diyorlar. Yeşilburç halkı mahkemeye başvurdu. Ama bu emekçi düşmanlarını durduracak olanın mahkeme kararı değil, asıl mahalle halkının birliği ve direnişi olacağını öğrenecektir.

Öte yandan faşist diktatörlük, kendisiyle işbirliği yapan Kürt toprak ağalarını korumak ve palazlandırmak için her şeyi yapıyor. Geçtiğimiz ilkbahar, sıkıyönetimce aranamakta olan iki Kürt genci Ergani'nin Dömbürlü (Kabaklı) köyünde misafirlikteyken, köyün ağası Fethi Ağa ve adamları tarafından bağlanarak sıkıyönetime teslim edildiler. Bunun üzerine Fethi Ağa ve adamlarına sıkıyönetim tarafından silah verildi. Bu arada, Fethi Ağa'nın Ergani Ziraat Bankası'na olan 100 milyon lira kadar borcu vadesi geldiği halde 5 yıl için daha ertelendi.

Unutmadık, unutmayacağız!

Necdet İ./İsviçre

İşkenceciler! Bizim gözlerimiz üzerinizde. Nereye giderseniz gidin ellerimiz enselerinize uzanacaktır. Dünya sizi saklayamayacak kadar küçük, elleriniz yikanmayacak kadar kanlıdır.

K. Maraş'ta 33.000 kişiyi işkenceden geçiren, ikisi kadın 13 yurtseveri işkencehanede katleden, yüzlerce ilericiyi sakat bırakan bu cellatları iyi tanıyalım.

Tuğgeneral Yusuf Haznedar, Emniyet Amiri Salih,

1. Şube Müdürü Necdet Kondolat,

Komiser Muavini Özden Kuru, Komiser Muavini Mustafa Yazıcı (Pazarcık ilçesinden bir Kürt yurtseverini keyfi olarak öldürdüğü için 10,5 yıl ceza aldı. Şu anda tutuksuz olarak Askeri Yargıtay'da yargılanıyor),

Komiser Muavini Baki Yanık,

Polis Memurları, Şerif Özek, Cemal Tekin, Sabahattin Usta, Mehmet Aydın (Kod ismi Humeyni), Ahmet Sürmeli (Kod ismi Çingene),

Er Muzaffer (Haymanalı),

Er Necati (Zonguldak ili, Yenice kazası. Filyos çayı üzerinde ki büyük köprüünün karşısında Yenice tarafında iki katlı evde oturur.)

Yurtseverlerin gözünü bağlayarak işkence yapmanız, tanınmanıza engel olamadı, olamaz. Gün ışığında göz göze geleceğimiz günler uzakta değildir.

TKP'NİN SESİ'NE KULAK VER !

10 Haziran 1985 tarihinden itibaren her gün saat 7, 8'de 31,29 m. 9585 kHz. saat 11, 12'de 25,38 m. 11820 kHz. saat 15, 16, 19, 20, 23, 24'de 31,29 m. 9585 kHz. üzerinden izleyebilirsiniz.

A.Ü Tıp Fakültesinde neler oluyor?

Arda Yalçın/Ankara

Ankara Üniversitesi TIP Fakültesi'nde de tüm sınıflara "İnkılap Tarihi" ad altında bir ders zorunlu olarak okutulmaktadır. "İnkılap Tarihi" dersini veren kişiler hiçbir bilim dalında uzmanlaşmış kişiler değildir.

Bu sözde "profesörlerin" görevi aynı zamanda okuldaki faşistlerle sürekli bir işbirliği yaparak faşist olmayan dürüst, demokrat öğrencileri belirlemeye çalışmaktır. Onlara göre faşist olmayan öğrenciler vatan hainidir. Sınavlarda, faşist öğrencileri "sınav gözcüsü" olarak görevlendiren cuntanın "profesörleri" her sınavda "düşmanlarımızla işbirliği yaparak vatanımızı satan vatan haini şair kimdir?" şeklinde bir soru sormakta ve bu soruya kendi istedikleri yanıtı vermeyenlerin sınıfta kalacaklarını ve okuldan atılacaklarını başıbaşa söylemektedir. Günlerini Nazım Hikmet'e ve ülkemizin yurtsever aydınlarına küfür etmekle, öğrencileri tehdit etmekte geçiren cuntanın bu paralı "profesörleri," Tıp Fakültesi öğrencileri arasında öfkeyle anılıyor.

Köylü haraca bağlanıyor

Erdoğan Yürekli/G.Antep

Toprak Mahsulleri Ofisince "peşin ödemeli" buğday ve arpa alımının yapılacağı açıklandı. Gazeteler bu durumu köylüyü umutlandıracak bir biçimde yansıttılar. Aslında bu peşin alım politikası bir aldatmacadan başka bir şey değildir.

Hükümet buğday ve arpa taban fiyatlarını enflasyonun gerisinde belirledi. Ayrıca buğday ve arpanın ancak küçük bir kısmı taban fiyatı üzerinden alınacak; geri kalanı taban fiyatından da düşük olarak almayı amaçlıyorlar. Bu arada üretici köylü, tüccarın eline iltilecektir.

G.Antep'te Toprak Mahsulleri Ofisi'nde dolaplar döndürülüyor. Böyle ki, Gaziantep TMO, ürünleri ofisin depolarına boşaltmak için "yük boşaltma" işini ihaleye bile çıkarmadan doğrudan silah kaçakçılığında hâlâ yargılanan Cevdet Karacan'a verdi. Bu kişi kamyon başı 300-500 lira arası bir komisyonu havadan kazanmakla kalmamakta, köylülerden sıra beklemeden boşaltma karşılığında 10 bin liraya kadar paralar almaktadır.

ATILIM'ın Yurtiçi ve Yurtdışı baskılarıyla TKP İstanbul İl Komitesi'nin organı PROLETER İSTANBUL

Yetkili bir polis yaptı

Ahmet Ak/İzmir

27 Haziran günü belediye otobüsünde şöyle bir olaya tanık oldum. Yaşlı bir teyze bindi, elinde küçük bir paketle oturdu. Bu yaşlı teyze, alışkanlıkla olacak, elindeki küçük paketi yakasından içeri sokarak yerleştirdi. Hemen bir polis belirdi ve yaşlı teyzenin yakasını yırtarak, paketi sökercesine aldı. Teyze, "oğlum ilaç var o pakette" diye bağırırken, polis, "bana ne, yetkim var, ben bakarım" diyordu. Bu zorbalığı,

saygısızlığı yapan, Büyük Çiğli Karakolu'nda görevli, Uşaklı İbrahim adındaki polistir.

Tüm esnaf polislerden yaka silkiyor. Kasaptan et bedava, manavdan sebze-meyva bedava, lokanta bedava. İkide birde karakola yardım adı altında rakı parası toplamaya çıkıyorlar. Şimdi de duyduk ki, esnafa polisler arasında karakollarda tanışma toplantıları düzenliyorlarmış. Bu dönemde, karakolları falakasına kadar her şeyiyle tanımayan mı kaldı?

DAHA YETKİN BİR YİĞİN ÇALIŞMASI İÇİN

Başı 2. sayfada

ganda çalışmalarını hâlâ günlük yaşamımızın, çalışmamızın bir parçası haline getirememiş olmamız. Çoğu kez günlük, genel ajitasyona, sürekli yürütülmesi gereken bu göreve yeterince önem verilmiyor. Ajitasyon-propaganda çalışmalarımız, yığınların somut istemleri doğrultusunda harekete geçerek doğru hedef ve yönelmelerini sağlamak amacını taşıyor. Ortak istemleri en geniş yığınları benimsetebilmek, bunlar uğrunda savaşımların zorunlu ve olanaklı olduğunu kavrayabilmek için önceden hazırlanan ısrarlı, etkin bir ajitasyon ve propaganda çalışmasını yürütmek gerekiyor. Bu yan aksayınca, belirli bir kampanya yürüttüğümüzde, istediğimiz sonuçları alamamız güçleşiyor. Daha önce günlük çalışmalar içinde hiçbir ilişki kurmadığımız bir arkadaş gidip onu mitinge çağırdığımızda, karşımızdakinin "şimdi nereden çıktı bu miting meselesi?", "Acaba durup dururken benimle neden bu konuyu konuşuyor" diye düşünmesi kaçınılmazdır. Oysa önceden diyalogumuz varsa, benzer konularda konuşulmuşsa, karşımızdaki bizi ilgiyle dinleyebilir, ikna olabilir.

Ayrıca böylesi sürekli günlük çalışma sürdürdüğümüzde, karşımızdakini daha önce tanıma, olası tepkilerini değerlendirme olanağına da sahip oluruz. Bu da güvenlik açısından bir açık vermemezine önüne geçer. Tüm bu eksikliklerin giderilmesinde, örgüt disiplininin ve girişiminin gelişip güçlendirilmesinde, sorumlu arkadaşlara önemli görevler düşüyor. Kimse aramıza yeni katılan arkadaşların, eksiksiz mükemmel olmalarını bekleyemez. Onların eksikliklerini gidermek için, içinde yaşadığımız toplumun, antikömünist kampanyaların kötü izlerinin silinmesi için gelen soruları açmak ve ayrıntılı olarak yanıtlamak sorumlu arkadaşların görevlerinden yalnızca biridir. Buna bağlı bir diğer görev de gelen soruları yanıtlamakla yetinmek, karşımızdakinde de yeni sorular uyanarak, Marksizm-Leninizmin yaşamın tüm alanlarını kapsayan zenginliğini kavramasına yardımcı olmaktır.

Burada üzerinde durulması gereken bir nokta da arkadaşların yanlış yaptıklarında onlara karşı tutumumuzla ilgili. Arkadaşlar yanlış yaptıklarında liberal davranarak onları eleştirmemek, yanlışlarını göstermemek aynı yanlışların yinelenmesinden başka bir sonuç getirmeyeceği gibi çalışmaların laçkalaşmasına hatta durmasına bile neden olabiliyor. Bu nedenle arkadaşların yanlışları karşısında liberal tutumlardan kaçınmak gerek. Ancak, liberal davranmamak adına yerli yersiz herşeyi eleştirme de kaçınılması gereken bir diğer yanlış yaklaşımdır. Arkadaşlarımız yanlış yaptıklarında onları eleştirmeden önce kendimize sormalıyız: "Acaba bu yanlış yapmaması için ben ona ne yaptım?" Eğer biz arkadaşların yanlış yapmalarına neden olan eksikliklerini giderme yolunda bir çaba sarfetmemişsek yaptığımız eleştiriler yapıcı olmaktan çok yıkıcı olabilir. Burada bazı arkadaşların eleştirilme konusunda aşırı hassas davranmalarına da değinmek gerek. Özellikle kolektif çalışmanın bilincine varmamış arkadaşlar eleştirilerin kendi gelişimleri için yapıldığını

kavrayamayıp eleştirilmekten korkarak yanlışlarını gizleme eğilimi gösteriyorlar. Eleştirildiklerinde ise bunu kişisel bir sorun yapıp yıkıma uğrayabiliyorlar. Böyle arkadaşları eleştirirken daha dikkatli davranmalı ve onların herşeyden önce kolektif çalışmanın özünü kavramalarını sağlamalıyız. Her işin başı geliyor, sonunda arkadaşlarımızın gelişimini sağlamak için ne kadar emek sarfettiğimize dayanıyor. Şunu söyleyebiliriz; kimin için ne kadar emek sarfedilirse, o arkadaşımız çalışmalara o ölçüde sahipleniyor, verimli bir çalışma yürütüyor.

Sorunun özü

Diktatörlüğün geniş gençlik yığınlarını genel ekonomik, toplumsal, politik sorunlarından, kendi günlük sorunlarından bir ölçüde uzak tutabilmeyi başardığını unutmamalıyız. Bu durumda çıkış yolu göremeyenlerin -ya da başka bir deyişle gösteremediklerimizin- karamsarlığa düştükleri oluyor. Çevremizde de kendi sorunlarına duysız, örgütlü savaşıma katılmaktan uzak duranların yanı sıra, "bu koşullarda bir şey yapılamaz, ilerde koşullar elverdiğinde eyleme geçilir" diyerek hareketsizliği yayan, başka ilericiler, devrimci arkadaşlar da var. Bu unsurlar, gençliğin haklı istemleri için yapılan çıkışlara katılmadıkları gibi, bunların önemsiz, hiçbir şey kazandırmayan eylemler olduğunun propagandasını yapıyorlar. Bu gibi görüşlerin etkisiz kullanılması için bugün küçük gibi görünen çıkışlarının, yarının büyük savaşımının hazırlayıcısı olduğunu ve bunun başka bir yolunun olmadığını anlamak ve anlatmak zorunludur.

Geçmiş savaşımımız şunu somut olarak gösterdi: Ülkemizde demokrasi kazanılmadan, özerk demokratik üniversite olamaz; ama özerk demokratik üniversite için savaşım aynı zamanda demokrasi için savaşımıdır. Bu, kendi hedefleri için yürüyen gençlik yığınlarının, demokrasi için savaşımında öteki demokrasi güçleri ile birlikte yanyana yürümek zorunda olduğunu gösteriyor. Bu nedenle TKP MK 4. Plenumu'nda Haydar Kutlu yoldaşın işaret ettiği gibi "Öğrencilerin kendi aralarında, öğrencilerle öğretim görevlileri arasında, üniversitelerin bu demokratik çevreleri ile aydınların, sendikaların arasında diyalogu ve işbirliğini geliştirmek gerekir."

Burada kimi yönleriyle ele alabildiğimiz eksiklik ve yanlışlıkları gidermenin, önümüzdeki yeni görevlerin üstesinden gelmenin yolu, bu çalışmayı yürüten bizlerin, çalışmaların özünü, amacını iyice kavramasına bağlıdır. Bu nedenle ideolojik politik çalışmalar aksatılmadan sürdürülmelidir. Ancak sorunlarımız, salt kitaplardan teoriyi çok iyi öğrenmekle, ne de sanıldığı gibi başka ülkelerin deneyimlerinin ayrıntılı bilinmesiyle çözüme kavuşabilir. Bu konuda başlıca dayanağımız, yolunu yolumuz bildiğimiz işçi sınıfının öncü partisi, TKP'dir. Partinin politik hattının derinliğine kavranması ve yaratıcı olarak yaşama geçirilmesi; işte bizim için sorunun bütün özü budur.

ERKEN SEÇİM VE ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ İSTEMLERİNİ DAHA ISRARLI SAVUNMAK ZORUNLUDUR

Başı 8. sayfada

gün parlamentosunda, diktatörlüğün çatısı altında bir birliğin savunulması diktatörlükle uzlaşmaktan başka bir sonuç getirmez. Şimdi sıradan emekçiler şöyle düşünüyorlar: Eğer son değişikliği gerçekleştiren Halkçı Parti milletvekilleri, yöneticileri gerçekten demokrasi için bir birlikten yana işler yapacakları en tutarlı iş bir an önce diktatörlük saflarını, parlamentoyu terketmek, demokrasi isteyen güçlerle biraraya gelmek olmaz mı?

Diktatörlüğün "solda ve sağda birlik", "parlamentoyla bütünleşme" türünden manevraları da tutmayacaktır. Bu manevralar da erken seçim ve anayasa değişikliği istemlerini sona erdirmeyecektir. Rüşvetle soygunla, talanla, baskı ve zorbalıkla damgalı, ulus düşmanı, halk düşmanı faşist diktatörlüğün ve onun hükümetinin alaşağı edilmesi zorunluluğunun üzerine hiçbir şey örtemez. Demokrasiye geçiş için, diktatörlüğe karşı olan güçlerin bu iki istem çevresinde birleşmelerinden, bütün muhalefet partilerinin gözlerini halka, onun istemlerine çevirmelerinden, demokrasi için halkı hareketlendirmeyi herşeyin önüne koymalarından başka bir yol yoktur.

HELSİNKİ SONUÇ BELGESİ VE TÜRKİYE

Başı 3. sayfada

Bu duruma son verilmesi, ülkemizin AĞİK devletleri içinde saygın bir yer alabilmesi için bütün rejim karşıtı güçlerin birliği ve ortak eylemi gerekiyor. Egemenlik haklarına saygı; kuvvet kullanmama ve kuvvet kullanma tehdidinde bulunmama; sınırların dokunulmazlığı; bütün ülkelerin toprak bütünlüğüne saygı; anlaşmazlık konularının barışçı yollarla çözülmesi; içişlere karışılmaması; insan haklarına, temel özgürlüklere, düşünce, inanç ve dini özgürlüklere saygı; halkların eşit haklarına ve kendi yazgılarını belirleme hakkına saygı; eşitlik temelinde bütün ülkelerle işbirliği, dünya barışına, güvenliğe yararlı ilişkiler kurma; devlet olarak üstlenilen yükümlülükler sadakat. İşte bunlar, bütün muhalefet güçlerini biraraya getirecek sağlam bir politik platformdur. HSB'de yer alan bu ilkelerin ülkemiz tarafından yaşama geçirilmesi için savaşım, demokratik bir Türkiye için savaşımıdır. Bu savaşımın başarısı, ülkemizin ulusal güvenliğini pekiştirecek, bölgede ve dünyada barış etmeni olmasına yardım edecek, ekonomik kalkınmasına omuz verecektir.

Biraz cesaret!

Baş 1. sayfa

tirilmedi, oysa bu sorular çok önemli bir gerçeğin kamuoyunun gözünde ortaya çıkarcaktı: Tahsin Şahinkaya F-16 içinde Amerikan General Dynamics şirketinden de, İskur vb. yerli şirketlerden de rüşvet yemiş, haraç almıştır.

DYP, SODEP yetkilileri, demokrat köşeyazları rüşvet olayıyla ilgili gerçek bir soruşturma yapılabilmesi için, önce anayasanın değişmesi gerektiğini açıkladılar. Böylece anayasa değişikliğinin, birçok nedenin yanı sıra, 12 Eylül döneminin gerçeklerinin ortaya çıkarılabilmesi için de ivedi bir ihtiyaç olduğunu belirtmiş oldular.

Ne ki, bu doğru politik tutumu, yukarıdaki soruları gündeme getirerek derinleştirme, demokrasi düşmanlarının tam hedeften vurma yoluna gitmediler. Sema Şahinkaya'nm bizim çok önceden açıkladığımız ortaklık ilişkilerinin ilk kez legal basında yer alması onlara bu olanağı veriyordu. Kaldı ki, 12 Eylül'cülerin eleştirilmesini yasaklayan anayasa, onların karlarının da eleştirilmesini ya da açıklamaya davet edilmesini yasaklamayı akledememişti. Gene de susuldu ve susuluyor.

Ama susmamak gerekiyor. Eğer ordunun politik yaşama müdahale etmesine gerçekten son verilme isteniyorsa, susmamak gerekiyor.

Çünkü, 12 Eylül devrimini yapan, demokrasiyi yokeden, yurtseverleri işkencelerde katleden, emekçileri açığa, işsizliğe mahkûm eden generallerin yaz ve aşağılık insanlar ol-

duklarının çok somut bir kanıtı ortaya çıkmıştır. Bunların "ulusal savunma için uçak alıyoruz" derken aslında ceplerini düşündüklerinin açıklanması "vatani kurtarmak, terörü önlemek için darbe yaptık" iddialarının asılsızlığını da gözler önüne sermektedir.

Çünkü, bu kadar büyük suçlar işlemiş olan Şahinkaya'lar ve onların ordunun içindeki ve dışındaki suç ortakları, demokrasiye gerçekten geçilmesini önlemek için her yola başvuracaklardır. Ordunun politikaya karışmasına son verilmesini hiç bir zaman izin vermek istemeyeceklerdir. Eğer bunların gerçek yüzleri halkın ve silahlı kuvvetlerin gözünde sergilenmezse, bunların demokrasi güçlerine karşı koyuşları hiçbir zaman ve hiçbir yoldan etkisizleştirilemez.

"Generallerin süngüsü var, Washington'un desteği arkalarında, ne yapabiliriz?" denilebilir. Doğrudur. Güçlülerdir! Ama bütün diktatörlük karşı güçler, bunların, "orduyu güçlendireceğiz" diyerek memleketin bütün değerli madenlerini, kobaltını, bakırını, borunu, kromunu emperyalist şirketlere armağan ettiklerini, karşılığında da milyarları cebeye indirdiklerini (isterse Kenan Evren'in Sünmez Holding ve Sabancı Holding'le; Nurettin Ersin'in Sünmez Holding'le; Nejat Tümer'in UM Denizcilik'le bağları da kolaylıkla ortaya çıkarılabilir) halka ve subaylara gösterecekler, dışırsalar, bu göze alınsa, militarist generallerin ne kadar gücü kalır? Hangi yurtsever subay bu çıplak gerçekler karşısında bunların yanında yer alır? Halk ve yurtsever subaylar bu gerçekleri gördüklerinde ABD emperyalizminin

Evren-Özal çetesine desteği kaç para eder? Eğer bu gerçekler halka gösterilirse, ordunun politik yaşama müdahalesine son verilmesi, anayasa değişikliği, 12 Eylül'cülerden hesap sorulması gibi istemler, demokrasi savaşının bu temel istemleri, o zaman en geniş halk yığınlarının ve yurtsever subayların aktif desteğini kazanacaktır.

Demokrasi savaşını ulusal bir savaşımızdır. Emperyalizme karşı savaşımızdır. Demokrasi savaşını aynı zamanda ulusal ordu için savaşımızdır. ABD emperyalizminin boyunduruğu kırılmadan, ordu gerçekten ulusal bir karakter kazanmadan Türkiye'de demokrasi yaşayamaz.

Şimdi F-16 projesi ve bununla ilgili rüşvet olayı, demokrasiye gerçekten geçilmesini isteyen herkese bu gerçekleri görmek, kavramak ve halka gösterip kavratmak için, demokrasinin düşmanlarını geri püskürtmek için önemli bir olanak veriyor.

Halkın demokrasi, ulusal bağımsızlık ve ulusal ordu özenlerini paylaştığı TKP, bu nedenle F-16 projesinin ve F-16 rüşvet olayının üzerine ısrarla gidiyor ve Evren-Özal yönetimine karşı olan bütün güçleri aynı tutumu almaya çağırıyor.

Yoksa göstermek bir soruşturmaya bu olayın da üzeri kapatılacaktır. Ama bu kez kapatılan yalnız bir rüşvet olayı değil, gerçekte en değerli madenlerimiz, trilyonları bulan ulusal fonlarımız ve demokrasi savaşımızın en temel gerçeklerinin üzeri olacaktır.

Bunu önlemek için, bugün gerekli olansa, yalnızca biraz yurtsevgisi, biraz cesareti!

TÜRK-İŞ'İ ANCAK TABANINI HAREKETLENDİRMESİ KURTARABİLİR

Baş 1. sayfa

ücretlerinin artmasına izin vermeyin" direktiflerini yerine getirmek, Türkiye'yi "ucuz bir işgücü cenneti" olarak tutmak için her şeyi göze almış olan Özal hükümeti, artık sendikaların, Türk-İş'in, bu durumlarıyla bile varlığını kendisi için büyük bir tehdit olarak görmektedir. 33. kuruluş yıldönümünde, Türk-İş varlığını koruma kavgası verme gibi bir duruma yüz yüze gelmiştir.

Elbette bu noktaya bir günde gelinmedi. Türk-İş yönetimi bugün hükümetin sıkıktığı ilmiği çok önceleri boynuna kendi elleriyle geçirmişti. 12 Eylül'ün ardından DİSK'e yönelen saldırılar karşısında sessiz kalan Türk-İş yönetimi, bir de cunta hükümetine bakan verdi. 1982 Anayasasını onayladı. Bu anayasaya dayanarak çıkarılan 2821 ve 2822 sayılı yasaların neler getirdiği ortadayken, "hele bir işlesinler görelim, aksaklıklar varsa düzeltiriz" sözleriyle oyalandı ve oyaladı. Başında MESS başkanının bulunduğu hükümetle diyalog arayışları içinde zamanın yitirilmesine yol açtı.

Hükümetin izlediği işçi düşmanı politikanın içyüzü geniş emekçi yığınları tarafından görüldükçe ve tepkiler dile getirildikçe, Türk-İş yönetimi "bu yasalarla grev, toplu sözleşme olmaz", "hükümetle diyaloga son", "bu yasalar değişsin, anayasa değişsin" deme noktasına geldi.

Ama yaptıkları ile sözleri birbirine ne kadar uyuyor? Türk-İş yönetiminin açıklamalarının dozu, tabandan, işçilerden ve üye sendikalardan gelen tepkiye paralel olarak

yükselirken, izledikleri eylem çizgisi tam tersi, düşen bir eğilim gösterdi. Geçen yılın Haziran ayında 10 bin işçinin "işçiler birleşsin, yasalar değişsin" diye hep bir ağızdan haykırdığı açık hava toplantısından bugün Samsun'da Atatürk anıtına çelenk koymaya gelindi. Eğer Türk-İş yönetimi üyelerinin eyleme geçilmesi, aktif tutum alınması istemlerine kulak tıkamayı sürdürürse, açık ki, yakında Türk-İş'in mezarına çelenk koyma durumunda kalacaklardır.

Bilinçli işçilerin, dürüst sendikacıların görevi, hükümetin Türk-İş'i zayıflatma, bölme, Çalışma Bakanlığı'nın bir dairesi durumuna getirme doğrultusunda attığı adımlara karşı çıkmak; Türk-İş'in yaptığı açıklamalara, aldığı kararlara uygun davranmasını sağlamak, bu yolda onu zorlamak için elden geleni yapmaktır. Eğer bunlar sağlanırsa, Türk-İş tabanına doğru döner, onu hareketlendirir, hükümetin saldırıları geri püskürtülebilir. Bugün bütün Türk-İş üyelerinin hep bir ağızdan, aynı ayrı yerlerde de olsa, ortak bir belgiyi yükseltmesi bile, Özal hükümetine güçlü bir şamar olacaktır. Kaldı ki Türk-İş şunları da pekala gerçekleştirebilir: Şubelerde, bölgelerde, ülkenin her yerinde, işçilerin, işçi temsilcilerinin katılacağı danışma toplantıları düzenleyebilir; bu toplantılarda hükümetin saldırıları karşısında neler yapılması gerektiği üzerine işçilerin kendi görüşlerini, önerilerini dile getirmelerini sağlayabilir; bu yoldan sendikalar için miting vb. yığınsal eylemleri içerecek eylem programları oluşturulması yoluna gidebilir. Kısacası, üretimi ellerinde tutan işçilerin yaratıcı enerjisini harekete geçirme yönünde somut adımlar atabilir. Ve yine eğer Türk-İş, tüm diktatörlük karşıtı

güçlerin, toplumun tüm öteki kesimlerinin hükümete karşı çıkışlarına destek olur, onların sorunlarına da sahiplenirse, 1982 anayasasının değiştirilmesi için, Özal hükümetine son verilmesi için erken seçimlere gidilmesi istemini yükseltirse, bunu tabanına maledebilir, işçi düşmanları gereken yanıtı almış olacaktır.

İşçi sınıfı ne zaman birleşip "bunalımın yükünü taşımaya son" diyecek? Her şeyin sonunu belirleyecek olan, işçi düşmanlarının da saptadığı gibi, budur. Sendikalar da bu gerçeğin bilincine varmalı ve bunun gereklerini yerine getirmelidir.

Bugün Türk-İş üzerinde oynanan oyunlar, yalnızca sendikaların değil, ülkenin geleceği ile yakından ilgilidir. Aralarında güçlü, birleşik bir sendikal hareketin yer almadığı demokrasi güçleri, diktatörlük rejimine son veremez. Halkın özlediği bir demokrasi gerçekleştirilemez. Bu nedenle diktatörlük karşıtı tüm partiler, TKP'nin yaptığı gibi, hükümetin Türk-İş'e ve sendikalara yönelttiği saldırılara karşı çıkmalı, Türk-İş'in birliğinden, güçlenmesinden ve aktif olarak harekete geçmesinden yana çıkmalıdır.

Haber ve yazılarınızı aşağıdaki adrese gönderebilirsiniz. Mektuplarınızda kimliğinizi açığa vuran, saklı kalması gereken bilgilere yer vermemelisiniz!

Yazışma adresimiz:

BOX 16 367 S 103 27

Stockholm-İSVEÇ

ERKEN SEÇİM VE ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ İSTEMLERİNİ DAHA ISRARLI SAVUNMAK ZORUNLUDUR

•Doğan DİNÇ

Ünlü yazar Aziz Nesin geçtiğimiz günlerde Aydınlar Bildirgesi adıyla bilinen ve diktatörlüğün koğuşturmasına uğrayan dilekçeyle ilgili davada savunmasını yaptı. Aziz Nesin savunmasında bildirgeyi imzalayan aydınları vatana ihanetle suçlayan Cumhurbaşkanı Evren'i mahkemeye vereceğini açıkladı. "Eğer ömrüm yetmez, Evren'in dokunulmazlığının sona ereceği güne kadar yaşayamazsam, bu nedenle dava açamazsam onu tarihin yargılamasına bırakacağım" dedi. Gerçek Evren'e gerekse onun kendisine yapışık anayasasına yöneltilen eleştiriler giderek artıyor ve yoğunlaşıyor. Son günlerde değişik nedenlerden anayasa değişikliği istemleri aydınlarca, sol güçlerce, parlamento dışındaki yasal muhalefet partilerince sık sık dile getirildi.

Bugün ülkemizde hangi sorun hangi gerekçeyle gündeme gelirse gelsin, görünen bir ipin ucu çekildiğinde, gizlenmeye çalışılan bir dizi gerçek ve üstüne yürünmesi zorunlu temel hedefler kaçınılmazlıkla ortaya çıkıyor. Son olaylarda da öyle oldu. Kısaca son günlerin gelişmelerine değinelim.

İcraatın içinden

Özal başkanlığında yüksek devlet görevlilerinden ve parababalarından oluşan heyetin son Uzakdoğu gezisinde ve bu gezinin Singapur durağındaki rezaletleri, güçlü istikrarlı yönetim iddialarının boşluğunu ve etkili başarılı hükümet görüntüsünün sahteliğini iyice su yüzüne çıkardı. Yine de bu rezalet, F-16 olayının gürlüğünü bastıramadı, onun yerini alamadı. Bu olay daha çok ANAP hükümetinin "icraatının içinden" bir olay olarak değerlendirildi. Ama bu olay da gösterdi ki, ANAP hükümetinden bir an önce kurtulmak, bunun için erken seçim istemini ısrarla yükseltmek ulusal ve ertelenmez bir görevdir.

Türkiye'nin Amerikan emperyalizmine sürekli ve kalıcı bir biçimde peşkeş çekilmesinin bir yolu olarak tezgahlanan F-16 projesinin, sözde dışsatımı artırmak için düzenlenen bol patronlu dış gezilerin, iki armatöre tahsis edilmiş petrol dışalımının vb.'nin generaller, Özal ekibi ve işbirlikçi tekeller tarafından aynı zamanda büyük bir rüşvet ve vurgun kapısı olarak çok iyi değerlendirildiğinin ortaya çıkması peşpeşe geldi ve oldukça büyük sarsıntı yarattı. Vurguncular kendilerini savunmak zorunda kaldılar. Boyalı basın dikkatleri başka yönler çekmek için çabalarını artırdı. Ege men güçlerin rezaletlerinin, rüşvet olaylarının artık basına yansımaya başlaması Türkiye'de demokrasinin varlığını değil, yalnızca faşist rejimin

zayıfladığını, bunalımın derinleştiğini ve bu rejime destek verenlerin, bunalım dönemlerine özgü olduğu gibi aralarındaki yağma yarışmasında birbirlerine çelme takmayı artırdıklarını gösteriyor.

Kuşkusuz meydan yalnız onların değildir. Birbiri peşi sıra patlak veren olaylar üzerine diktatörlüğe karşı olan güçler, siyasal parti liderleri de görüşlerini açıkladılar. Örneğin DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, "Kamuoyunun aydınlatılabilmesi için önce Anayasanın geçici 15. maddesi değiştirilmelidir" dedi. SODEP İstanbul İl Başkanı Sadullah Usumi anayasa değişikliğinin kaçınılmazlıkla gündeme geldiğini belirtti. "F-16 rüşvet olayı anayasa değişikliği isteyenlerin ne kadar haklı olduğunu bir kere daha göstermiştir" dedi. Yazar İlhan Selçuk, Anayasanın geçici 15. maddesini tartışarak şu açık gerçeği vurguladı: "Bir anayasa sözkonusu ki, kimileri için peşin af çıkarıp soruşturma yapılmasını bile yasaklamış, yine bu anayasa ile kimileri için gelecekte af çıkarılması da peşin olarak yasaklanmış." Çok sayıda yazar, politikacı 12 Eylül dönemi sorumlularının yargılanmasını engelleyen anayasanın değiştirilmesi gerektiğini özellikle belirttiler.

1982 Anayasası değiştirilmelidir

F-16 rüşvet olayının üstü örtülemez biçimde ortaya çıkması ve bununla bağlı olarak anayasa değişikliği istemlerinin gündeme gelmesi diktatör Evren'i telaşlandırdı. Evren şimdi hem rüşvet olayının ucuza kapatılması için çareler düşünüyor, hem de asıl olarak anayasasını bu güçlü saldırıdan kurtarmaya bakıyor.

Diktatör Evren'in, "Anayasanın 15. maddesinin soruşturma açılmasına engel olmadığı" yolundaki açıklaması, ama öte yandan erken seçime karşı çıkması ve "Anayasa değişikliğinde nasıl olsa son söz benimdir" diye konuşması onun anayasasına sınıksız yapıştığını gösteriyor. Anayasanın geçici 15. maddesi 12 Eylül döneminin tüm yönetici kadrolarını her türlü yargıdan soruşturmadan kurtarıyor. Kuşkusuz cunta üyeleri zevahiri, kendilerini ve anayasalarını kurtarmak için biraz geri çekilebilirler, (örneğin işi "komisyona havale" edebilirler) ve küçük kurbanlar vermeyi (diktatörler hep böyle yapar) göze alabilirler. Ama bu kez gerçeklerin üstü kolay örtülemezdir. F-16 olayının gerçek sorumluları, eski Milli Güvenlik Konseyi üyeleri, şimdi Cumhurbaşkanı Konseyi üyeleri ve en başta Evren'in ta kendisidir. Anayasa ise yalnız geçici mad-

deleriyle değil, birçok maddesiyle, bütünyle diktatörlere sığınak oluyor, anayasa diktatörleri koruyor, diktatörler de anayasalarını.

Diktatörlüğün manevraları

Anayasayı gündeme getiren yalnızca F-16 rüşvet olayı değildir. Diktatörlüğün yeni manevralarına karşı koymanın etkili yolu olarak da erken seçim ve anayasa değişikliği istemleri önem kazanıyor. Bilindiği gibi tümüyle diktatörlüğün güdümünde, denetiminde bir meclis olan TBMM artık bir demokrasi görüntüsü olarak işe yaramaz oldu. Buradaki "muhalefet" partilerinin gerçekte muhalefet partileri değil, diktatörlüğün baskı yasalarını, önlemlerini "yasallaştırma", hükümetin "icraatını" sözde yasal bir kılıfa büründürme çabalarının birer aracı oldukları, gerçek muhalefetin parlamento dışında olduğu yadsınamaz bir şekilde ortaya çıktı. Parlamentodaki bunalım derinleşti. İşbirlikçi oligarşi ve onun diktatörlüğü bu koşullarda parlamentoya yeni bir görüntü vermek, buradaki sahte muhalefeti "canlandırmak" şeklinde özetlenebilecek bir manevrayı yürürlüğe koydu. Gerçekte bu gelişmeler halkın diktatörlüğe vurduğu darbelerin doğrudan bir sonucudur. Diktatörlüğün manevrası ise, yalnız buradaki "muhalefet" partilerinin görüntüsünü değiştirmekle sınırlı değildir. Bu manevranın asıl amacı, parlamento dışındaki yasal muhalefet partilerinde görülen canlanmayı, eleştirilerini daha tutarlı hale getirme çabalarını etkisizleştirmektir. Şimdi diktatörlüğün gündeminde duran, parlamento dışındaki muhalefet partilerinin parlamentoya adapte edilmesi, bu partilerin kendi aralarında ve sol güçlerle demokrasi için bir diyalog geliştirmelerinin, erken seçim istemini yükseltmelerinin ivedilikle önlenmesidir.

Bu nedenle parlamentodaki "muhalefet" partilerinde gerçekleşen yönetim değişikliklerinin hemen ardından, "solda ve sağda birlik" adı altında HP ve MDP'nin "canlandırılması" işlemi başlatıldı. DYP'ye karşı başarısız Yazar operasyonundan sonra şimdi MDP-DYP birleşmesi, SODEP'in HP eliyle etkisizleştirilmesi, parlamentoya hapsedilmesi planları gündeme getirildi. Oysa bugün halkımız pek iyi biliyor ki, sorun ANAP hükümetinin ve diktatörlüğün yıkılması için demokrasi güçlerinin birliği sorunudur. Sorun, varolan siyasal güçlerin ideolojik eğilimleri ne olursa olsun diktatörlüğe karşı mı yoksa diktatörlükten yana mı saf tutacakları sorunudur. Örneğin "solun birliği" adı altında diktatörlü-

Arkası 6. sayfada

ATILIM

Kurucusu: İ. Bilen

YURTDIŞI EKI

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 1 Ağustos 1985

*Yaşasın Sol Birlik !
Bijî Yekitiye Hêzên Çep !*

BATI AVRUPA'DA PARTİ ÇALIŞMASININ ARTAN ÖNEMİ

Ülkemizde olduğu gibi Batı Avrupa'da da son dönemde bir dizi yeni olgu ve gelişmeyle karşı karşıyayız. Buradaki parti örgütlerimizin süregelen ve karmaşıklaşan eski görevlerine yeni yeni görevler ekleniyor.

Reagan yönetiminin ve ona açık ya da örtülü destek veren F.Alman, İngiliz ve Fransız hükümetlerinin silahlanma yarışını tirmandırma politikalarında değişen birşey yoktur. Tersine şimdi bunlar ister ABD'nin "SDI" (Stratejik Savunma Girişimi) adlı projesiyle olsun, ister Batı Avrupa emperyalistlerinin "Eureka" adlı projesiyle olsun, uzayın silahlandırılmasını gündeme getirerek nükleer savaş tehlikesini daha da yakınlaştıran adımlar atıyorlar. Bu barış hareketini daha da güçlendirmenin yaşamsal önemini gösteriyor. Son yıllarda Batı Avrupa'da yaşayan Türkiyeli işçilerin ve aydınların bulundukları ülkelerde barış eylemlerine katılmalarında belli bir artış vardır. Ne ki, bu konudaki bütün potansiyellerin değerlendirildiğini söylemekten henüz uzatmaz. Bu göreve daha sıkı sarılmamız, Türkiyeli işçi ve aydınların savaş m-barış mı sorununun karmaşık konuları üzerinde daha geniş ve sistemli aydınlatmak, onları barış örgüt ve girişimlerinin etkili bir bileşeni haline getirmek için daha çok çalışmamız gerekiyor. Bu alandaki çalışmalarımızda son yılların birikmiş deneyleri bizim için sağlam bir temel oluşturuyor.

Özal ve Kohl arasındaki gerek Bonn, gerekse Ankara'da yapılan görüşmelerin somut olarak ortaya koyduğu gibi, Batı Avrupa'daki göçmen işçilerin artan sorunlarına hükümetler tamamen ilgisizdir, tersine onlar bu sorunları kendi aralarındaki pazarlıklarda bir koz olarak kullanılmaktadırlar. Bu ise sorunları daha da artırmaktadır. Bu nedenle göçmen işçilerin bulundukları ülkelerde her alanda hak eşitliğine kavuşması için savaşımın önemi artıyor. Bu ise ancak güçlü, birleşik göçmen işçi örgütleri ile elde edilebilir. Göçmen işçilerin mevcut örgütlerini güçlendirmek, bütün Türkiyeli işçileri hükümetler ve çeşitli kuruluşlar karşısında temsil edebilecek güçte, sendikalarla sıkı bir işbirliği içinde çalışan örgütlerde bir araya gelmelerine her yoldan yardımcı olmak gerekiyor.

Batı Avrupalı faşist örgütlerle işbirliği içinde ve CIA ve öteki gizli servislerin

güdümünde çalışan MHP'liler, göçmen işçiler içindeki faaliyetlerine hız veriyorlar. İşçilerin yabancı ülke koşullarındaki görece yalıtılmışlıklarının ve sürekli horlanmalarının getirdiği özgül psikolojik durumu, ulusal ve dinsel duygularını sömürerek, onları şovenizm ve antikomünizmle zehirliyorlar. Faşist propagandaya karşı ideolojik-politik savaşımı iyice güçlendirmek gerekiyor. Bu görev yerine getirilmeden, en geniş Türkiyeli işçileri birleştirme görevi de başarılamaz.

Evren-Özal yönetimi Türkiye'de demokrasiye geçildiği yalanını Batı kamuoyunda geçerli kılmak, dayanışma hareketini zayıflatmak için bir dizi yeni yol ve yöneme başvuruyor. Kendilerini destekleyen emperyalist hükümetlerin bu konuda da belli oranda yardımını alıyor. Bu çabaların altedilmesi, dayanışmamızın başarıyla sürdürülmesi için özel, sistemli çaba harcamak zorunludur.

Türkiye'deki politik gelişmeler Batı Avrupa'daki Türkiyelileri doğrudan etkiliyor. Ülkedeki politik yaşamdaki görece hareketlenme burada ilgiyle izleniyor. Özellikle "sosyal demokrat" akımdaki gelişmeler belli bir yankı buluyor. Sol Birlik'in kurulması ve somut çalışmalara girişmesi Batı Avrupa'da da önemli bir canlılık yarattı. Politik göçmenlerin sayısı artmaya devam ediyor, yurtdışı çalışmalarında kadro olanakları genişliyor, buna karşılık politik göçmenlik olgusuyla bağlı yeni sorunlar çıkıyor.

Yurtdışındaki işçiler demokrasi düşüncesinin ülkemizde daha da yayılması için bir dizi görevler üstlenebilirler. Türkiye ile düzenli ilişkisi olan her yurtsever işçi, demokrasi davasının etkili bir ajitatörü olabilir. Böyle bir çalışmayı örgütlemek olanaklıdır.

Sol Birlik'in tabanda örülmesi için, onun sağlam birlik anlayışının yaygınlaştırılması için her parti örgütü sürekli çaba göstermelidir. Her türlü demokratik eylem birliği aktif desteklenmelidir.

Diktatörlüğün konsoloslukları, politikaya artan ilgiyi etkisizleştirmek için özel ve planlı bir çalışma yürütüyorlar. Bütün bunlar bizi politik çalışmalarımızı hızla geliştirmek göreviyle karşı karşıya bırakıyor.

Batı Avrupa'da şimdi göçmen işçile-

rin sıralarında ilk kez yeni bir hareket, gençlik hareketi oluşuyor. Bu bizden özel bir ilgi ve dikkat, büyük özen isteyen bir olgudur. Ülkedeki gençlik hareketinden çok farklı, Batı Avrupa'daki eski gençlik örgütlerine de benzemeyen yeni bir olgu söz konusudur. Her yeni olgu, ek çaba, ayrıntılı çalışma ister. Kendilerini bütün öteki göçmen gruplarına oranla daha yalnız, daha terk edilmiş hissedenden gençlerin partimize güven duymalarını sağlamak, bu hareketin gelişmesine yardımcı olmak kişilik kazanmasına şimdiye kadar olduğu gibi gelecek açısından çok büyük önem taşıyor.

Göçmen işçi kadınların sıralarında da olumlu bir hareketlenme vardır.

5. Kongre'den bu yana Partimizin Batı Avrupa'daki etkisi ve rolü artıyor. Çalışmalarımız genişliyor. olanaklarımız artıyor. Partimiz saygınlık kazanıyor. Batı Berlin'de "Die Wahrheit" Basın Şenliği'nde ATILIM standının gördüğü ilgi bunun son bir göstergesi oldu.

Yalnızca bu olgu bile, çalışmalarımızı geliştirmek ve hızlandırmanın zorunluluğunun kanıtıdır. Daha çok güçlenmek için gereken çabalar gösterilmezse, mevcut güçlenme zayıflığa dönüşür. Bu bütün parti için geçerlidir.

Şimdi 65. yıl kutlamaları bütün bu sayılan alanlardaki parti çalışmalarını 5. Kongre ve 4. MK Plenumu kararları doğrultusunda hızlandırmak için yeni olanaklar sağlıyor.

Bunun için gerekli önkoşullar vardır. Gereken daha çok girişimciliktir. Daha çok yaratıcılıktır.

Barış hareketine ve sendikal savaşıma Türkiyelilerin daha aktif ve daha geniş katılımı!

Türkiye demokrasi hareketiyle daha sıkı bir dayanışma!

Daha geniş ve güçlü yığın örgütleri!

Daha geniş sol ve demokratik güçlerle eylem birliği ve diyalog!

Kardeş komünist partilerle daha sıkı işbirliği!

Daha çok işçiye, aydına, gence ATILIM!

Daha güçlü TKP!

BİZİM RADYO'YU DİNLE DİNLET !

10 Haziran 1985 tarihinden itibaren hergün: saat 5, 6, 9, 10'da 31,29 m, 9585 kHz; saat 13, 14'de 25,38 m, 1182 kHz; 17, 18, 21, 22'de 31,29 m, 9585 kHz; Ayrıca saat 13,15, 17,45'de 31,58 m, 9500 kHz; saat 23, 23,30'da 50,70 m, 5915 kHz üzerinden ızyeylebilirsiniz.

"Und nächstes
Jahr kommen
wir wieder hierher..."

"ve gelecek sene yine
buraya geleceğiz..."

Yukarıdaki cümlecik Almanca ve çocukların genellikle tatil yerlerinde söyledikleri bir çocuk şarkısından alınmıştır.

Bu çocuk şarkısını yaşları 10-14 arasında olan ve sadece Ruhr bölgesinden sayıları 1500'e varan çocuk tarafından her yıl içtenlikle söyleniyor. Bu türkü emperyalizmin, gücünün yettiğine inandığı an yok etmekte bir an olsun tereddüt etmeyeceği sosyalist ülkelerden birinde, Alman Demokratik Cumhuriyeti'ndeki tatil merkezlerinde söyleniyor. Sosyalist ülkelerin çocuk dostu ülkeler olduğunu, buralardaki tek ayrıcalıklı sınıfın çocuklar olduğunu okumuş ve duymuştu. Ama kendi gözlerimizle gördükten, yaşadıkten sonra bu gerçeği çok daha iyi kavradık.

DAC'de, toplam 21 günlük tatil masrafı cep harçlığı dahil olmak üzere 150 DM'ya mal oluyor. Halbuki, FAC'de, politik bir kuruluş tarafından düzenlenen bir gezi için bile şartlar şöyle. Oturduğu şehirden 350 km geçmeyecek bir yerde izin yapılacak, 50 DM cep harçlığı mecburiyeti, ayrıca iki haftalık tatil için 450 DM ücret.

Çocuklarla kimler ilgileniyor, nasıl bakım yapıyor ve neler yapıyorlar? Her on çocuğun başında bir eğitici, bir yardımcı ve DAC öğretmenlerinden bir kişi var. Çocuklar ilk günü tepeden tırnağa kadar sağlık

Çocuk dostu ülke

Bariş İki/FAC

muayenesinden geçiriliyor. Halbuki tatile gitmeden önce çocuklar FAC'de de sağlık muayenesinden geçiyorlar. Ben ikinci bir masraf olmasın ve zaman kaybedilmesin diye DAC'de yapılacak sağlık muayenesine itiraz etmek istedim. Doktorun bana verdiği cevap ise şu oldu: FAC'deki doktor sadece sağlık kasasından para almak için muayene yapar.

Gerçekten de yapılan ilk muayede; bir çocuğun geziye gitmesinde sağlık yönünden engeli yoktur diye FAC'den raporu olmasına rağmen, bir haftadan bu yana kabakulak olduğu tespit edildi.

Tatil yerinde sadece DAC ve FAC çocukları değil diğer ülke ve uluslardan çocuklar da var. Örneğin, Çekoslovakya, Romanya, Polonya, Bulgaristan ve Sovyetler Birliği'nden. Ve Türk çocukları da var.

DAC çocukları FAC çocuklarından dostluk grupları oluşturuldu. Bu gruplar belirli amaçlı bir plan çerçevesinde beraber çalışıyorlar. Bu sene Hitler faşizminin yıkılışının 40. yılı ve Nikaragua ile dayanışma, iki temel konuyu oluşturuyor.

Çocuklar dayanışma için seçilen ülke hakkında ilk önce bilgi alış-veriş yapıyorlar, dayanışma pazarında satmak üzere elişleri yapıyorlar. Bir keresinde hem değişiklik hem de Türkiye'deki çocukların durumunu daha iyi anlatabilmek için ayak-

kabı boyacılığı yaptık. DAC'li bir çocuk merakını yenemeyerek ne yaptığımızı sordu. Bu tür işlerle Türkiye'de kendisi yaşındaki binlerce çocuğun ekmek parası kazandığını, ailesine maddi yardımda bulunduğunu anlatmaya çalıştık. Çocuk abarttığımızı sanarak bir süre sonra öğreteni ile geldi. Konuşma genişleyince ve daha onun yaşadıkları çocukların okula dahi gidemediklerini, tatil denen bir şeyin varlığını bile haberleri olmadığına inanmadı. İnana-maması da çok normal. Çünkü, DAC'de çocuklar için tatil yapmak, yemek-içmek gibi olağan bir şey. 15 Mark karşılığında evlerinin kapıları önünden alınıp tatil yerine ve tatil yerinden kapıları önüne kadar götürülüp getiriliyorlar. İşte burada, sosyalizmde emekçilerin yönetimde oldukları, beyazın üstündeki siyah görünüyordu. Çünkü bu tatil yerlerinin kurulması, kurulu olanlarının, daha iyi hale getirilmesi ve sayıları 3600'ü bulan büyüklü-küçüklü tatil merkezlerinin finansmanını fabrikalar, işletmeler üstlenmişler.

Bu tatil merkezlerinin her biri sosyalizmin kurulmasında ve şimdi sosyalizmin gelişmesinde canını, kanını vermiş ve şimdi büyük başarı gösteren işçilerin ve işçi liderlerinin isimlerini taşıyor. Bu yıl yine, 1500'e yakın çocuk, çocuk dostu ülkeye gitti. Yine her zaman olduğu gibi geri dönerlerken çocuk dostu ülkeden, dostlarından ayrıldıkları için gözleri yaşlı, şu türküyle dönecekler "ve gelecek sene yine buraya geleceğiz".

Celalettin Kesim'in savaş yolunda

Batı Berlin

Biz TKP sempatizanı üç gen-ciz. Eğitim çalışmamızın ikincisini tamamladık. Bu çalışmalarımızın yanı sıra Batı Berlin'de yaşayan Türkiyeli gençlik yığınları içinde onların sorunlarının çözümüne yönelik planlı, programlı çalışma yürütmeyi hedefliyoruz. Gençliğin sorunlarının çözümü yolunda bize düşen görevleri eksiksiz yerine getirmek doğrultusunda, geniş gençlik kesimlerinin en önemli sorunlarından biri olan "Bedel" savaşımında en önde yer almak ve gençlerin sorunlarına sahip çıkması yolunda sürekli çaba göstermek gerektiğine inanıyoruz.

Çalışma grubumuzun adını da beş yıl önce faşistlerce katledilen, işçi sınıfının yiğit savaşeri Celalettin Kesim'in adını koyuyoruz. Onun elinden düşürmediği şanlı savaş bayrağını ve anısını yaşatmada bize de büyük görevler düştüğünün inancındayız.

Parti grubu

Osman Sönmez/F. Almanya

Federal Almanya'da bulduğumuz şehirde, öğrencilerden oluşan bir parti grubu oluşturduk. Grubumuz, bulduğumuz şehirdeki öğrenciler arasında çalışmaları hızlandırmayı amaçlıyor. Grup toplantılarımızda, öğrencilerle partimiz açısından nasıl daha verimli ilişkiler kurabileceğimizi tartışıyor ve bu alandaki girişimlerimizi planlıyoruz. Bu çalışmalarımızın hedefi, parti politikasını ve programını bulduğumuz şehirde yaşayan öğrencilere daha iyi tanıtmak, benimsetmek, parti yığınlarını ilişki kurduğumuz bu kişilere iletmek. Bu şekilde partimizin öğrencilerle ilişkisinin gelişmesini, parti sempatizanlarının artmasını ve Sol Birlik'in ve partimizin daha da güçlenmesini sağlamaya çalışıyoruz.

Yol'lu, HDF'li, cami dernekleri etrafında toplanan yurttaşlarımızla yeni ilişkiler kurmak, varolan ilişkilerimizi ileri boyutlara çıkarmak için daha planlı, örgütlü ve özverili çalışmalara hazırlanıyoruz.

Örgütümüzün bu konudaki amacı buradaki güncel sorunlarımızın çözümü yolunda, Türkiye'deki demokrasi savaşımı ile her türlü dayanışmayı gerçekleştirmek yolundaki giderek daha da genişleyen, en geniş çevreleri içinde alan eylem birliklerinin kentimiz çapında kurulmasının başarılmışdır.

Eylem Birliğini sürekli aktif ve canlı tutuyoruz

Bariş Bir/FAC

Federal Almanya'da bir kentte, parti örgütü olarak çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bir yılı aşkın bir zamandır eylem birliği çalışmalarımız aktif kazanıyor. Örneğin TIP'li arkadaşlarla yığın örgütleri düzeyinde şu çalışmalarını gerçekleştirdik: (Bunların kimilerine Dev-Yol'lu arkadaşlar da katıldılar.)

-Türkiye'de cuntanın hapis-hanelerde uyguladığı baskı ve işkenceleri, Kürt halkına karşı giriştiği operasyonları protesto eden, rejimin halk ve demokrasi düşmanı içyüzünü yurttaşlarımız ve Alman kamuoyuna açıklayan, onları dayanışmaya çağırarak bildiriler dağıttık yürüyüş ve kapalı salon toplantıları düzenledik.

-Alman Sendikal Birliği-DGB'nin, özellikle Metal-İş Sendikası-İGM'nin 35 saatlik tam ücretli iş haftası savaşımının tüm eylemlerine kentimizde var gü-

cümüzle katıldık. Türkiyelilerin bu eylemlere katılması için uğraş verdik.

-Yine DGB'nin 1 Mayıs kutlamalarına Eylem Birliği olarak hazırlandık, faşist cuntanın Türkiye'de demokratik güçlere, Kürt halkına, politik tutuklulara ve barış hareketine, aydınlara, işçi ve sendikalara karşı anti-demokratik baskı ve uygulamalarını sergileyen bildiri ve transparantlarla katıldık, imza topladık.

-Kentimizde yabancılar dayanışma kurulu seçimlerine birlikte aktif olarak katıldık. Eylem Birliği adaylarının sorunlarımızın çözümünü yolundaki haklı istemleri yoluyla oldukça fazla oy almalarını, bir adayın da seçilmesini başardık.

-Büyük ozanımız Nazım'ı yitirdiğimiz tarih olan 3 Haziran'da bir anma toplantısı yaptık.

-Son olarak yine Eylem Birliği çerçevesinde 15-16 Haziran'ı kapalı bir salon toplantısı ile kutladık. Bildiri dağıttık. Toplantıda DİSK'li sendikacılar ko-

nuştuk.

-Eylem Birliği'ndeki arkadaşlarla Sol Birlik'in 1 Mayıs bildirisini dağıttık ve bu konuda kalabalık bir toplantı yaptık.

-Ortaklaşa örgütleyerek barış hareketlerine katıldık. Bildiri ve transparantlarımızla Türkiye Barış Derneği'ne, tutuklanan barışçılara özgürlük, genel af, baskı ve işkencelere son verilmesini, dünyada kalıcı bir barışın sağlanmasını istedik. Türkiye'deki demokratlarla, Kürt halkıyla dayanışma imzaları topladık.

Önümüzdeki günlerde Eylem Birliği'ndeki arkadaşlara SOL BİRLİK gazetesinin Türkiyelilerin oturdıkları mahallelerde ortaklaşa satılmasını da başara-cağımıza inanıyoruz. Bu eylemler içinde çeşitli politik görüşte arkadaşlarımız, sempatizanlarımız birbirlerini daha iyi tanıdılar, güvenleri arttı. Birlikte çalışan işçilerin aile fertleri, eşleri ve çocukları arasında da sıcak arkadaşlık ilişkileri oluştu.

Önümüzdeki dönemde Dev-